СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 284. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 6-го грудня 1940. No. 284. Jersey City, N. J., Friday, December 6, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АНҐЛІЯ — „ДОБРЕ РИЗИКО"

ВАШИНҐТОН. — Федеральний адміністратор позичок, Джес Джовнс, заявив, що коли йде про позички чужим краям, то Анґлія є „добрим ризиком", себто добрим кредитором. Цю його заяву принято як знак, що уряд таки добре застановляється над тим, щоб дати Анґлії фінансові позички на ведення війни.

БОРОТЬБА ЗА ЕКОНОМІЮ.

ВАШИНҐТОН. — В конґресових колах зростають домагання за те, щоб уряд добре дивився на що витрачує гроші. Інакше доведе державну скарбницю до руїни. Ці голоси появляються навіть серед демократичних конґресменів, які заповідають, що коли ходить про щадження, вони будуть йти разом з републиканцями. Цей економічний бльок натискає, щоб уряд бодай обмежував видатки на ріжні цивільні цілі, коли не може обмежувати на воєнні.

ДОСЛІДИ КОМУНІЗМУ ПО УНІВЕСИТЕТАХ.

НЮ ЙОРК. — Спеціяльний комітет дослідів комунізму по нюйорських університетах допитував як свідка президента Бруклинського каледжу, Джідіонса. Той говорив, що в його каледжі дійсно загніздився комунізм, серед студентства та учительства, і коли він хотів з тим боротися, то комуністи робили йому ріжні прикрости і демонстрації. Але комуністи все були в значній меншости, говорив він. Лише та меншість була активна і позахоплювала чимало ключевих позицій. Джідіонс почав організувати пасивну більшість, яка не годилася з комуністами, але була залінива з ними боротись. Ступнево комунізм з провідних позицій почав відступати.

Згаданий комітет зарядив потягнення до суду 25 професорів нюйорських університетів, які відмовились зізнавати перед ним.

БУДУЮТЬ НОВІ КАНАЛОВІ ШЛЮЗИ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд проголосив конкурс на будову нових шлюзів на Панамськім каналі. Старі шлюзи знаходяться в доброму порядку, але внаслідок воєнних потреб треба мати не лиш одну пару шлюзів, тільки більше. Нові шлюзи будуть відпорні на бомбардування. Також будуть ширші і зможуть пропустити ширші воєнні кораблі, які тепер будує Америка.

БУДОВА ДОКІВ В СТЕЙТИН АЙЛЕНДІ.

НЮ ЙОРК. — На Стейтин Айленді, недалеко Стейпелтону, американська фльота рішила побудувати величезні воєнні будівельні доки.

ПОСИЛКА ХАРЧІВ ДО ЕСПАНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Представник уряду заявив, що Америка вишле харчі до Еспанії, але лиш тоді, коли та дасть їй цілковиту ґарантію, що ті харчі не попадуть в руки держав осі. Анґлія гаряче попирає думку висилки харчів для Еспанії, але також під тим самим услівям. В той спосіб Анґлія надіється Еспанію вдержати осторонь від держав осі. Тих харчів Еспанія мала б дістати на 250 міліонів долярів.

АМЕРИКА ПРЯМУЄ ДО ВІЙНИ, КАЖЕ ДЖАНСОН.

САН ФРАНСІСКО. — Сенатор Гайрам Джансон, який колись перепер у конґресі невтральностевий закон, що дотепер носить його назвище, заявив, що уряд пре всіма силами до війни. Він казав, що війна вибухне по новім році, а може й скорше. Кожного дня ми зближаємося до війни і нема виглду, щоб нас щось від неї вратувало. А це відіб'ється дуже зле на Америці, казав він.

ПОВОЄННІ ПЛЯНИ.

НЮ ЙОРК. — Організація американських інжинірів і техніків, заявила, що вона вже тепер ставить до диспозиції своїх 15,000 членів, щоб вони разом з урядом виробили точні пляни, як той величезний воєнний промисел, що нині розроблюється, перобити на цивільний промисел, коли закінчиться війна і зникне потреба зброєння. Коли це не буде зроблене, Америці грозить величезне безробіття по війні.

ОБОРОНЯЮТЬ ЛЕОПОЛДА.

НЮ ЙОРК. — Комітет Гувера помочі Бельґії видав велику брошуру, в якій є статті воєнних експертів і державних мужів Бельґії. В тій брошурі поміщене цілковите виправдання бельґійського короля за те, що він піддався німцям. В той час бельґійська армія була так розбита, що не було найменшого вигляду на вигру. Дальший опір не був би приніс жадної користи аліянтам, тільки спричинив би більше проливу крови, говориться в брошурі.

НЕ ВІРИТЬ В ІСТОРІЮ.

НЮ ЙОРК. — Анґлійський письменник Г. Дж. Вилс, що написав історію світу, сказав, що найбільше клопоту людям завдає історія, яку всі викручують на свій лад. Він признавав рацію Фордові, який раз сказав, що ціла світова історія це вбільшости брехня.

В РУЇНАХ БУДІВЛІ ГИНЕ ПЯТЬ РОБІТНИКІВ.

Підчас розбору будинку залізничного павільону на світовій виставі в Ню Йорку завалилась підлога, на якій працювали робітники, валячі доми. В руїнах знайшло смерть пятьох робітників, серед них: Френк Остопович, Конан Рибачук, Стенлей Степура, Джозеф Ремей і Джан Скаканди.

ГРЕКИ ПРОГОЛОШУЮТЬ НОВІ УСПІХИ В АЛЬБАНІЇ

Грецькі частини заняли важний вузол, місто Премеді, та є вже на передмістях міста Порто Едда, яке названо по дочці Мусолінія Едді. Греки забрали 500 полонених і повно ріжнородного воєнного матеріялу. Та, як пишуть американські кореспонденти, все те здобувається при тяжких зусиллях, бо терен гористий і є спротив з боку відступаючих італійців. Грекам помагають багато летуни, що бомбардують італійські зади та пристані, чим припинюють рухи італійської армії.

ІТАЛІЙЦІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ ПІД РІЗДВО

Таке заповідають невтральні, що сидять в Римі. Кажуть, що Італія думає, що до цього часу греки винерпаються зо сил і дуже розтягнуть свої боєві лінії. А тимчасом Італія збере нові сили і з ними зачне генеральний наступ на цілім фронті.

КОМУНІКАЦІЙНІ ЛІНІЇ, СКЛАДИ ГАЗОЛІНИ ТА РАФІНЕРІЇ — ЦІЛЛЮ НИЩЕННЯ

Так представляє британська преса останні британські бомбардування. При тому вичисляє ріжні німецькі міста, що були бомбардовані. І так: Берлін — залізничі получення, те саме в Мангайм і Людвиґсгафен, газоліна в Штетині й Левні, хемічні фабрики в Франкфурті над Меном, склади збіжжа в Дісельдорфі і т. д. Крім того знищено копальні вуґілля в Рурській області в такий спосіб, що Німеччина дістає тепер звідтам тільки половину того, що повинна діставати.

ІТАЛІЯ ЗБІЛЬШАЄ АРМІЮ

Італія покликала нові річники до воєнні служби, збільшаючи число війська на 250,000 нових вояків. Питають: чи не є це в звязку з плянованою італійською офензивою?

НІМЦІ ПРО ДАЛЬШІ НАПАДИ НА МОРЮ

Німецька адміралїція подає, що німецька субмарина затопила шість британських торговельних кораблів на загальну суму 31,000 тон поемности, а літак-нищильник мав знищити недалеко Ірляндії корабель на 5,000 тон поемности.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

ТОРОНТО, ОНТЕРІО, КАНАДА

У місцевім шпиталі помер по короткій недузі орґанізатор членів У. Н. Союзу в Канаді,

ІВАН БАЄР.

Покійний належав до відділу 341 У. Н. Союзу у Віндзор, Канада. У члени вписався у вересні минулого року. Походив з Буковини, і малим хлопцем виїхав до Канади. Ставши членом У. Н. Союзу, взявся відразу до орґанізаційної праці головно в провінції Онтеріо, і впродовж одного року зорґанізував 10 відділів У. Н. Союзу та поважне число нових членів.

Покійний прожив всього 36 років. Належав до тих молодих людей, що любив працювати та живо інтересуватись громадськими справами, як канадійськими так і українськими. Відзначався журналістичним талантом, дописуючи до ріжних канадійських і українських часописей. Писав під псевдонімом Paul Buchkown. Зпід його пера вийшло дві книжки: Under the Banner of Justice і New Canadian. Був автором також і інших малих видань.

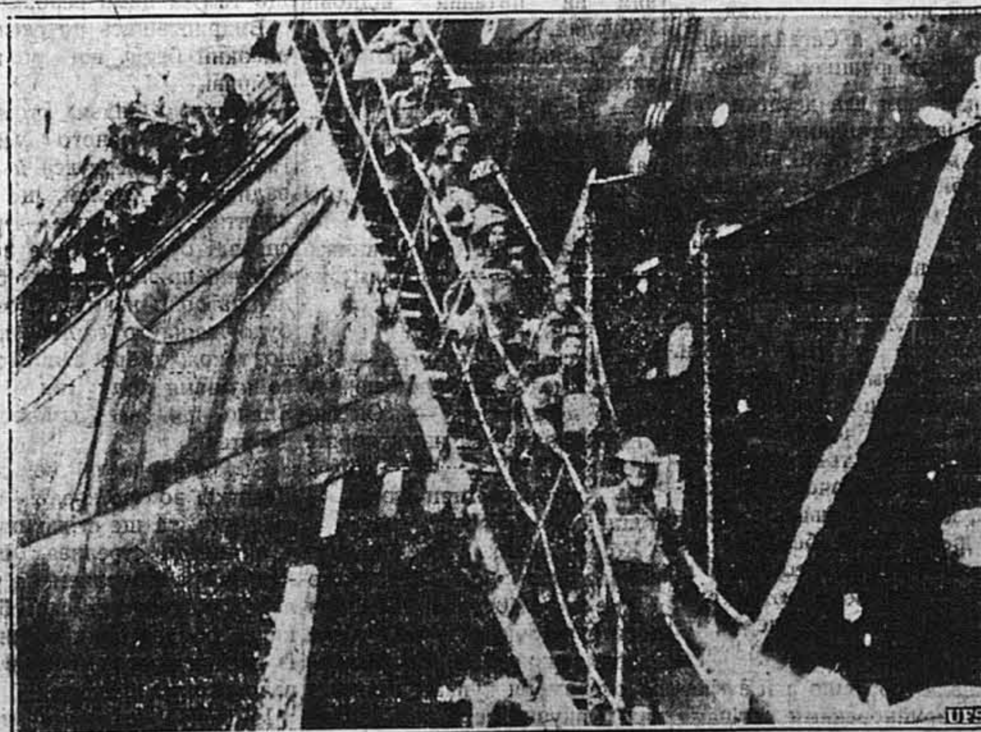
Хай Земля буде Йому пером!

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД ФАРМЕРСТВОМ.

На конференції представників фармерства з північносхідних стейтів економісти заявляли, що внаслідок війни вивіз фармерських продуктів на заграничні ринки дуже змалів. Тому треба конче збільшити внутрішню консумцію тих продуктів, щоб спинити накопичування та спадок цін. Бесідники також говорили, що треба ціни на машини вдержувати в належнім відношенні з фармерськими цінами, інакше знов буде депресія.

ШІСТЬ МІСЯЦІВ ЗА ПРИУЧУВАННЯ ДІТЕЙ ЖЕБРАТИ.

Нюйорський суд засудив Френка і Лілієм Долярів на шість місяців тюрми за те, що вони вчили своїх чотирьох малолітніх дітей жебрати по вулицях Ню Йорку. Пята їхня дитина є ще немовлятем.

АНҐЛІЯ ПОСИЛАЄ ВІЙСЬКА НА ДОПОМОГУ ГРЕЦІЇ
Висаджування британських військ у якомусь неозначеному грецькому місті.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО СПРОБИ ЗАМИРЕННЯ

ВІШІ. — В дипльоматичних колах твердять, що Антоніо Олівієра Салязар, премієр Португалії, висондовує воюючих щодо замирення, яке мало би бути улекшене президентом Рузвелтом і Папою Пієм XII. Та дехто з дипльоматів сумнівається, щоб з цього щось вийшло. Кажуть, що звичайно під Рідзво, коли є війна, так буває, що говориться про такі речі. Та про дійсне замирення будуть говорити доперва тоді, коли одна з воюючих сторін зістане цілковито побита. Салязар має „випитувати" Велику Британію і Німеччину, бо вони в тій справі є тепер рішальними чинниками.

ФРАНЦІЯ НА ШЛЯХУ ДО ДІЙСНОГО МИРА.

БЕРН (Швайцарія). — Заповідають, що в скорому часі відбудеться конференці між міністрами заграничних справ держав „осі" та французьким премієром Лявалем, що є теж міністром заграничних справ Франції. На нараді будуть обговорювати справу справжнього мира з Францією. Досі та справа не полагоджена. І то, як кажуть, головно через спротив Італії, яка ставить дуже великі домагання, зокрема щодо французьких посілостей в Африці. Та тепер так є, що італійська невдача в Альбанії, чи Греції, змінила ситуацію. Італія, як кажуть, децо присмиріла. За той постійний мир має бути теж і Німеччина.

ЖДУТЬ, ЩО СКАЖУТЬ ІНШІ.

РИМ. — Італійські часописи подають апель Папи в справі припинення воєнних діянь на Різдво. Але відгомону на те нема. Виходить, що Італія жде, що скаже Греція. Назагал панує в військових колах таке переконання, що навіть 24-годинне завішання зброї може пошкодити італійцям, бо за той час греки скріплять свої позиції на суші, а італійські летуни не зможуть їм перешкаджати. А так є, що властиво літаки є найбільшою італійською зброєю.

НАФТА В РУКАХ УРЯДУ В РУМУНІЇ

БУКАРЕШТ. — Уряд ген. Антонеску проголосив розпорядок, яким вивласнено нафтові рури, збірники нафти і бензинові стації. Всі вони переходять під заряд держави, а власники дістають відшкодування в бондах, що приносять 3%.

Держава теж перебрала всі кораблі, яких власниками є жиди.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВЕСНЯНУ ОФЕНЗИВУ.

БУКАРЕШТ. — „Курентул", що віддає думки і пляни націстів, пише, що з весною зачнеться велика офензива держав „осі", в якій возьмуть участь теж і армії менших держав. Іде тут про німецький похід через Болгарію і Юґославію до Греції і Туреччини, в напрямі Суезького каналу. Рівночасно має піти наступ теж і на Ґібралтар. Так пише згаданий часопис.

НІМЦІ, ЩО ВИСЕЛЕНІ З ВОЛИНІ.

ЛОНДОН. — Пишуть, що німці, що їх виселено з Волині, по заняттю її Советами, розміщені в Лодзкій окрузі, себто в частині бувшої Польщі.

ЧЕЙМБЕРЛИН, СІКОРСКІ И ПОЛЬЩА.

ЛОНДОН. — Справа Польщі є справою Великої Британії. „Я глибоко переконаний, що ще обидва дожиємо перемоги обидвох наших країв, та вільна й незалежна Польща займе знову своє місце серед народів Европи", писав до ген. Сікорского Невил Чеймберлин, бувший британський премієр, що недавно помер. Чеймберлин відповідав на заяву вірности Великій Британії, зложену ген. Сікорским від імени уряду Польщі. У тім письмі, як тепер видрукував лондонський „Таймс", Чеймберлин ще писав, що „його часто критиковано за те, що дано Польщі ґарантію", та „він ніколи не жалував цього кроку", бо якби Анґлія була тільки приглядалась німецькому нападови на Польщу, „то не сповнила б тоді своїх обовязків супроти люскости".

ПОЛЬСЬКІ ЄПИСКОПИ В ТАБОРАХ.

ЛОНДОН. — Польські джерела подають, що в німецьких концентраційних таборах має бути 8 польських єпископів.

КАЙЗЕР НЕ ХОЧЕ ПОКИДАТИ ГОЛЯНДІЇ.

ДОРН (Голяндія). — Гітлер мав пропонувати старому німецькому кайзерови, Вільгельмови II, що перебуває від 1918 року в Дорн, поворот до Німеччини. Кайзер мав на те відповісти, що він радіє німецькими побідами, але таки далі остане в Дорн, бо вже старий. Він має тепер 81 років. Теж кажуть, що йому і з британського боку пропоновано зміну, себто побут в Анґлії. Та він мав сказати, що колиб він мав бути в Анґлії, то тільки тоді, колиб там знайшовся побіч побідної німецької армії...

ВИПРАВДУЮТЬ СВОЇ НЕВДАЧІ.

БІЛГОРОД. — Американські кореспонденти пишуть, що в Юґославії дивуються, чому італійська армія так зле спісується. На те пробують давати ріжні виснення ті, що є прихильні Італії. Отже кажуть, що Мусолині поспішився з виповідженням війни, бо мав тоді тільки 65,000 війська в Альбанії, коли розпочинав похід на Грецію. Далі розповідають про „альбанську зраду", себто про те, що альбанські полки перейшли на самому початку війни на грецький бік.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„ВИЗВОЛЕНА" БАСАРАБІЯ

З Румунії прийшла оноді вістка, що в Басарабії, до недавна провінції Румунії, тепер занятій совєтською Росією, вибухли поважні заворушення на тлі голоду.

Вістка має всі признаки сензації. Не так ще давно при нагоді заняття цеї країни російськими військами, російська большевицька пропаґанда широко розмальовувала описами й образками, як басарабське населення витає „визволюючу" совєтську армію. Донесення про бунти визволених кинули би світло на вартість большевицьких донесень про радість населення з „визволення".

Неменше сензаційною була би вістка ще й з того боку, що тлом заворушень у Басарабії мала би бути недостача поживи. Справа в тому, що Басарабія це переважно рільнича країна й то країна, рільничими можливостями дуже багата. Це не значить одначе, що за царської й за румунської влади басарабці мали подостатком поживи. Якраз противно: не дивлячися на природне багатство країни й переважно рільничий характер країни населення терпіло від браку поживи. Його основною поживою була мамалиґа. Для великого числа людей у Басарабії мамалиґа була не лише головною, але й одинокою поживою, — зо страшними наслідками для здоровля, бо ця пожива, коли не підмішана іншою, спричиняє страшну недугу, звану пелягрою. Мамалиґа й пеляґра в цій пребагатій рільничій країні були немовби символами страшної господарки й царської Росії й королівської Румунії. Одначе, хоча які лячні були ці господарки, все ще населення до бунту не поривалося. Чуємо про це вперше тепер, по визволенні басарабців совєтськими військами.

Як можна догадуватися, справа так сильно компромітує совєтський уряд, що можна було згори знати, що він порушить землю й небо, щоби вістку заперечити. Він певно вжиє й натиску на румунський уряд, щоби цей зо свого боку видав заперечення, а звісно румунський уряд тепер находиться у такому положенні, що мусить і большевицький уряд чесати зрідка.

Яку вартість мають такі заперечення, українці аж надто добре знають з дуже маркантного досвіду зо зовсім подібною справою, а то з голодом на Україні в 1932., 1933. і 1934. роках. Ми знаємо добре зо слів Юджіна Лайонса, тодішнього американського кореспондента в Москві, що американські ґазетярі мусіли заперечувати вістки про голод на Україні, про котрого існування вони зовсім певно знали.

Тоді совєтський уряд держав усіх кореспондентів у Москві і забороняв їм виїзджати на Україну, і тепер совєтський уряд не пускає нікого з чужих кореспондентів, щоби подивився своїми вільними очима на те, що діється в „визволених країнах". Строга цензура Москви дозволяє нам догадуватися, що чутки спираються на правді.

У СПРАВІ ЧАСОПИСНИХ ПЕРЕДРУКІВ

Думаємо, що кожна свідома людина, що має в собі українську кров, і думає про Україну, а живе на американській півкулі, шукає в ґазеті нетерпеливо кожного дня якоїсь вістки з Рідного Краю, чи вістки про українське життя взагалі. Вона теж радо читає статті, які обговорюють теперішнє положення української справи, бо хоче хоч таким способом пізнати, що тепер з нею діється, коли нема інших вістей, коли нема доступу до старокраєвих ґазет чи змоги свобідно переписуватись зо старим краєм та обмінюватись думками.

Ось так ми собі ті справи представляємо й тому завдаємо собі великого труду і не жалуємо коштів (хоч як тяжко нам це приходить), коли є де якась нагода навязати чи вдержати звязок з українськими передовими людьми в Европі, чи тими, що можуть нам звідтам написати таке, щодо чого є ґарантія, що матеріял є солідно оброблений і провірений, щоб подано те, що в теперішних обставинах є можливе передати, а головно, що є правдиве. А коли нам, час від часу, вдається такий матеріял дістати і його в „Свободі" видрукувати, то, очевидно, не тільки для наших читачів, а для цілого нашого загалу і для вжитку усіх наших часописів, якщо їм хочеться з того користати. Щодо цього останнього не маємо найменших домагань, коли хтось передає збирані нами новинки і не подає, що вони передані за „Свободою". Це відноситься теж ідо іншого матеріялу, що часто інші ґазети передруковують зі „Свободи". Зате інша справа, коли передруковуються такі статті як „З іншого світа" („Свобода" з 15. листопада), що писані одним з найкращих наших кореспондентів і одним з найчесніших наших передових людей. Вони подають дійсно провірені й правдиві матеріяли. І тому хочемо, щоб зазначувано, що їх передруковують з нашої ґазети. А цього, наприклад у Канаді, не зроблено. За того роду інформації, чи навіть погляди, ми перебираємо свого роду ґарантію, що вони походять з наскрізь певних і совісних джерел. Вже таке запевнення надає ось таким, надісланим з Европи статтям чи інформаціям, більшої ваги, про що теж добре читачам знати.

При тому надмінимо, що саме тепер надійшли часописи з Полудневої Америки і там зауважуємо, що передруковано дві передовиці „Свободи" — як свої. Так не повинно бути. „Свобода" теж передруковує і використовує працю інших українських журналістів і редакторів. І радіє, коли може зацитувати чужі думки, чи передати їх вцілости. „Свобода" теж добре розуміє, яка важка доля українського редактора, особливо тепер, коли він відтятий від звязку зо старим краєм і старо-краєвою пресою, коли нема потрібних помічних редакційних сил, ні грошей, ні відповідного числа передплатників... Та це не має нічого спільного з тим, про що нам іде.

ПИТАННЯ, ЩО ДИВУЄ ЦІЛИЙ СВІТ

Яке воно? — спитає з цікавістю читач. Отже згідно з тим, що думає проф. Калвин Б. Гувер з Дюк Університету (Норт Керолайна), це є питання, які є властиві між Гітлером і Сталіном, двома найбільшими диктаторами нашої доби. Люди люблять відгадувати й ворожити, однак ніхто досі не вгадав, що на ділі діється між ними. Коли минулого року німці й большевики наїхали на Польщу, багато було таких, що думали, що тут прийде між обома диктаторами до конфлікту. Та цього не було. І не сталося це також, коли Росія напала на Фінляндію, чи як забрала Буковину й Басарабію.

Згаданий професор у довшій, солідно оброблений статті, розводиться над двома устроями: большевицьким і націстівським. І подає багато такого, на що вартує звернути увагу.

Він каже, що німецько-большевицька спілка в цілости є динамічної натури. Як довго Гітлер не буде поконаний Анґлією, він буде постійно в такому положенню, що буде могти диктувати свому партнерови — Сталінови. Головну ролю в тих взаїмовідносинах ґрає військова сила, а далеко меншу — подібність режімів.

Два ріжні таталітаризми.

Це правда, що націстичний режім стає все більш і більш колективістичним, однак його піддержує середня німецька кляса. Знову Совети оперлися на „пролетарах". Що це є слабою стороною совєтської системи, видно по тім, як совети стараються збільшити продуктивність праці, поменшуючи рівночасно заробітничі платні працюючих. Совети вкладають дуже багато гроша й труду, щоб зробити свій режім більш притягаючим для тих, що мають фактично силу. Наприклад, привернення ранґ та відзнак ґенералів в совєтській армії, це, на думку автора, є ніщо інше, а тільки совєтські запобігання зискати повагу серед сильних.

Зручність тоталітарної системи в Німеччині, а бездарність тоїж самої в Росії, старається автор пояснити в такий спосіб:

Сталін почав будувати свій режім на руїнах старого царського ладу. Він кинув клич „нищити державу", а комуністична доктрина, як така, не визнає жадної держави в модерному значенні. Сталін установив „диктатуру пролетаріяту" як тимчасову, переходову форму влади. Це була частина ленінської доктрини, що теперішне суспільство, як також держава, мусять бути знищені.

Знову Гітлер, у противенстві до Сталіна, перебрав владу з дуже малими змінами. Він оставив не рушену армію та промисловість. І при помочі армії та своєї промисловости він нині підбиває Европу. Націонал-соціялізм не потребував вести довгої домашньої війни, так, як це робили большевики. Німецька армія, знана зо своєю прусською залізною дисципліною, дістала в особі Гітлера великого протектора. Навіть при відомих „чистках", Гітлер старався якнайменше нищити військових старшин. А в Советах це ділося навпаки: Сталін витовк своїх найспосібніших штабових старшин.

Страх перед силою та бажання мати спокій на сході.

Якіж були основні причини, що змусили ці два подібні по формі режими, однак ріжні щодо сили та ефектовности, до спільного пакту?

Проф. Гувер, який був в Москві й знає її добре, вияснює цей факт двома чинниками: страх Сталіна перед німецькою военною машиною та бажання Гітлера мати забезпечені плечі на сході.

Коли Гітлер знищив Польщу, то він вже не потребував Сталінової ласки. Та проте він за всяку ціну хотів далі обмежити війну до одного фронту. І до цього й нині змагає. По знищенні Франції страх Сталіна перед Німеччиною зріс в сотеро. Знову бажання Гітлера, щоб мати забезпечені плечі на сході, вже майже цілком зникло, коли це має бути головною причиною, щоб далі придержуватись договору з анґлійського опору та неможливости Гітлера завоювати британські острови, справа для Сталіна дещо покращала. Він знову менше боїться Німеччини, бо Гітлер знову хоче мати за всяку ціну спокій з боку Росії. Італійські неповодження в Греції та успіхи британської фльоти в Таранто, як теж опір Болгарії приступити до бльоку держав „осі", теж Гітлерови не на руку, а тим самим створюють добру підставу для Сталіна, щоб знову торгуватися з Німеччиною.

Сталін і Німеччина.

Сталін здає собі вповні справу з німецьких апетитів на СССР. Будучи переконаним, що німецька навала на Росію є майже невідклична, СССР робить небагато, щоб евентуально її здержати. Відколи Франція зложила зброю, німецька начальна команда має до диспозиції багато більше дивізій війська. Вони тепер розміщені вздовж східньої границі Німеччини, де стоять бездільно. Навіть мови нема про те, щоб Росія пробувала помогти Анґлії та почати наступ на Німеччину. На думку професора Гувера, це булоб певним самогубством для Сталіна та цілого СССР. Та німецька армія не бажає собі найменших сутичок з червоною армією. Принаймні не так довго, поки не буде справа вирішена з Анґлією. Але, якщо німці будуть безуспішно облягати Анґлію, тоді німецька армія, щоб привернути свій престіж, таки готова заатакувати Росію. Це завдання булоб для німців дуже легким. Стан червоної армії, її випосаження та мораль, стан совєтської індустрії та комунікаційних середників, а вкінці загально відоме наставлення цілого населення СССР до теперішнього режиму — все це може аж надто запрошувати німців до інтервенції.

Проф. Гувер є того переконання, що скорість, з якою німецькі війська йшлиб від Західньої України й Білорусі аж до Владивостоку, зєдналаб безмежну славу німецькій зброї. Правда, що по такій виправі Німеччина булаб значно ослаблена військово й економічно. Та по кількох роках вона моглаб собі це надолужити. Та це можливе тільки в такому випадку, колиб виявилась цілковита безнадійність німців поконати Анґлію.

Лиш повна побіда Анґлії над Німеччиною спонукалаб Сталіна пустити свої війська на захід від Сяну. В тому випадку нема найменшого запевнення, що російська армія здержаласяб на берегах Рену. Тоді Сталін мав би нагоду встановити совєтський режім в цілій Европі, бо і побідна Анґлія не малаб сили перешкодити йому в цьому.

Колиб таки Німеччина побідила Анґлію чи змусила її підписати мир, є більш як певним, думає проф. Гувер, що Німеччина таки вдарить на Росію. Дуже можливо, каже він, що Гітлер використає тоді становище не-російських народів, яких візьметься „визволяти".

Залежить також від Америки.

Та всякі потягнення Гітлера дуже точно обраховані. Він ніколи не піде війною там де можна те саме осягнути дипльоматичною дорогою. Тому, німецький уряд пильно слідить за розбудовою національної оборони в Америці. Сильна Америка відстрашить евентуально Гітлера від будьяких авантур на західній півкулі.

Продовжування німецько-совєтського пакту залежить в цілости від Гітлера. Щойно велика катастрофа німецької армії далаб знову перевагу Сталінови. Аж тоді Сталін пішов би вже з Анґлією.

ЖІНОЧИЙ КОНҐРЕС. — На жіночому конґресі в Ню Йорку зявилися між іншими: арґентинська провідничка Мартінес, пані Гаримен і пані Кет.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(95)

— А це, мабуть, сам Сагайдачний... Чула, що в нього довга борода... Ще як на волі була, чула... Дочекалася... таки дочекалася...

Говорила, як у сні, але раптом, згадавши щось, оживилася, заговорила швидко й злякано:

— Та чогож ви стоїте?!... Адже вони всі потайним підземним ходом вийшли геть із замку, а я знаю, що прийшли козаки, й заховалася від панів, не пішла з ними, бо хочу додому, в Україну...

— Ти правду кажеш, — запитав гетьман, — чи мариш?... Про той хід питаю.

— Правду, славний лицарю.

— Звідки він, той хід?

— Звідси, — показала бранка на палац.

— А куди виходить?

— До моря... Далі за замком є невеличка, добре захована від моря деревами, затока: на неї й виходить той потайник. А в затоці дві каторзі повсякчас напоготові. Хід той підземний дуже довгий: вони ще не встигли втекти.

— Ану, Хмелю, біжи борзій із Жбурляєм на пристань, візьми десятків зо два байдаків наших із козаками та розшукайте затоку тую. Подбайте не пустити й не потопити каторг: воних забрали з собою багато добра. А ми тут чинитимемо своє.

Побратими бігцем подалися на пристань.

— Пустиж і мене, мій пане, до тих невольниць, що ти визволив з пекла, — благаючим голосом промовила бранка, — повік Бога за тебе молитиму.

— Гаразд, — відповів Сагайдачний, — але ти, жінко, покажи нам перше, де той потайник: можеж твоє пани роздумають і вернутсья.

— Бачу я вже, що не вертатися їм, проклятущим, а проте хід вам покажу.

Вона повернула нзаад до палат мурзи, а Сагайдачний в старшиною рушили за нею.

Тим часом два десятки байдаків із братчиками без жадного вогника тихо відчалили від пристані й безгомінними тінями бистро линули понад берегом поуз чорне озіїще фортеці на південь. На передньому, на чордаку, стояли Хмель і Жбурляй і пильно вдивлялися в темні береги. Ніч була безмісячна, але блиски заграви зпоза замку перекидалися й через височенні стіни фортеці, тому від бачущих козацьких очей не сховався кожний більший камінь на березі. Повне безвітря давало можливість гребцям тільки безшумно ворушити веслами, щоб линули вперед із прудкістю птахів.

Минали фортецю з її замками й зруйнованими стінами башт. Далі протягся високий скелистий беріг, над яким ще далі чорнів ліс. Ніде ані ознаки якоїсь затоки.

— А може баба видумала тую затоку? — промовив урешті Хмель.

— З якоїб речі? — питанням на питання відповів Жбурляй.

— Та якась вона... ніби причинна...

— Це й я покмітив, але... деж тоді подівалися ті, що в замку засіли були?

— Та можеж їх уже досі відшукали...

Жбурляй раптом упинився очима в якусь темну пляму на березі.

Стрівай... а це що?

— Якісь кущі, мабуть, — відповів Хмель, теж упиваючись очима в те місце. — Он бачиш же: зараз за ними чорніє ліс.

— Ану, звели причалити, — подивимось ближче.

Коли байдак Хмелів підплив до саміського берега, то й Хмель і Жбурляй побачили досить широкі ворота, дуже хитро заличковані від цікавого ока зморя купами величезних плакучих верб, що схилилися над саму воду й купали своє тонке гілля в морі. Прислухались — нізвідки ані-чичирк.

— А причальте до берега щільно, — тихо промовив Жбурляй. — Я злізу по каміннях на беріг та подивлюся, що там за цими вербами.

Видряпавшись по скелях на високий беріг, він розтав у темряві.

Минуло кілька томливих хвиль мовчазного чекання. Нарешті він вернувся й почав радитися з Хмелем, що далі чинити. За цими вербами справді була маленька затока, а в ній причалені до берега дві каторзі: навіть із кожної було викинуто сходи просто до також добре заличкованого кущами ходу під землю. Видно, що все приправлено до втечі.

Обрада тривала не довго. Десятків зо два козаків із мушкетами, та ще стількиж таки з припасом стрелива, видряпалися за Жбурляєм на беріг, а Хмель поставив свої байдаки по обидва боки від виходу із затоки в лави й велів бути напоготові з очепами.

Не довго довелося чекати Жбурляєві: кущі, що заличковували вихід із потайника, розсунулися й звідти почали виходити люди: напівголосно розмовляючи, вони метушилися, наладовували обидві ґалери добрами, що тягли зсобою із замку, розміщали жінок і дітей. Коли все було зроблено й на наказ старшого татарські вояки підтягли на судна сходи, десь на вербах розітнулося голосне чхання, й у відповідь на нього з обох боків затоки мигнула блискавка й гримнув грім мушкетів. Почулися нелюдські крики, зойки, стогін; зчинилася страшенна замішанина, заворушились гребки, й каторги рушили з місця до виходу. Знов блискавка й грім, знов викрики й проклони... Передня каторга врешті просунулася у ворота й виплила в море. Несвітський жах охопив татар, коли вони побачили в темряві дві лаві козацьких байдаків. Коли ґалера просунулася далі, в її облавки з обох боків учепилися міцні козацькі очепи з залізними гаками. Почався бій... На другій, що виходила з воріт, почули це й приготувалися до оборони, але зверху, з верби, просто насеред ґалери, скочив Жбурляй і з блискавичною швидкістю запрацював шаблею по головах татарських вояків; в цюж таки мить її з обох боків узято було в гаки, й братчики муравлями полізли на судно. Оборонці були так ошелешені несподіваним нападом, що не боронилися сливе й вненовзі здалися на волю звитяжців.

Цілу ніч кипіла робота в замку й на пристані: козаки й визволенці зносили до берега всякі добра, що їх знаходили в замку, наладовували ними каторги й байдаки; інші в ріжних місцях поробили підкопи під стіни фортеці й замків і повкочували в них бочки з порохом, знайдені по військових льохах. До схід сонця все було скінчено. Тоді гетьман звелів спочатку підпалювати геть чисто всі, що були в замку, будови й усім до одного залишити замок і фортецю на згук сурми з пристані.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІД КОГО ПРИЙШЛА НУЖА.

Пише нюйорський щоденник „Ворлд-Телеґрем" статтю про впливи Гітлера.

Має на думці криваві різні в Румунії. Каже, що це вплив Гітлера — мордувати, душити й безпощадні жорстокости справляти.

Що Гітлер має такі звички, всі знають. Одначе чи румуни набралися їх від Гітлера, чи від кого іншого, це вже інша справа. Факт є фактом, що ще до звісної кривавої чистки націстів у 1934 році й навіть до націстичного перевороту румуни вміли добре всі ці Гітлерівські й націстичні штучки. Дуже можливо, що не румуни від Гітлера, але Гітлер від румунів дістав якусь лекцію.

ХТО СІЄ БУРЮ.

Дуже можливо, що одно лихо другого підпирає. Румуни нині бачать заохоту до жорстокостей у Гітлерових, Гітлер колись у давніших румунських, румуни колись у російських і так далі.

Подібне діється наприклад з національним переслідуванням. Почнуть, наприклад, поляки в Польщі переслідувати українців. Через такі переслідування вони зчасом витворять у Польщі таку атмосферу, що почнуть самих таки поляків переслідувати.

ПОРЯДНІ РУМУНИ.

Румунський уряд видав заклик до румунського населення, щоб воно не слухало тайних радіових авдицій, що пускають преріжні чутки про румунський уряд.

Комунікат остерігає, що „поки цю тайну стацію розкриють, добрим і чесним румунам не вільно слухати цих шубравців, що зо своїх боязливих криївок нападають на націю".

Маємо тепер уже дві партії румунів: порядні і непорядні. Порядні лають своїх противників з урядових радіових стацій, непорядні роблять це з тайних.

ЩО РОБИТИ.

Мусоліні має клопіт з альбанським портом, котрий він назвав іменем своєї дочки.

Що з ним робити, як його займуть греки? Вони певно захотять перехрестити його.

Як Мусоліні не буде мати порту, не буде могти його назад перехрестити. Але ще має владу над дочкою...

ЗНАЮТЬ.

Заповідають совєтські часописи, що Італія незадовго збере всі сили, щоби перемогти греків і відзискати престіж, утрачений невдачами.

Звідки це знають?

Видно, що читали історію совєтської війни проти Фінляндії.

ВІДГУКИ В АЗІЇ.

Доносять з Токийо, що японський уряд рішився змінити в дечому свій політичний і господарський устрій.

Хочуть зробити його подібнішим до національного соціялізму Німеччини.

Може би японці, пошукавши в своїй історії глибше, найшли, що вони мали зародки націзму ще перед німцями?

ЧИ СПРАВДІ ЖАЛЬ?

„Ню Йорк Таймс" містить жалібну передовицю спиводу резиґнації мадярського представника в Вашинґтоні. Каже, що завдяки добрим прикметам того диплъомата Мадярщина мала в Америці багато симпатії для своєї справи.

Якщо вона справді такі симпатії мала, то з приводу резиґнації треба не жаліти, а тішитися. Адже він зеднував симпатію американців для паршивої справи.

ДО УПРАВ ТА ЧЛЕНИЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

Живемо в часах, які вимагають від нас усіх великого напруження сил, якнайбільшої активности та пильної уваги до ріжних проявів і вимог життя.

А тих вимог є тепер багато. Одною з важних вимог нашого життя, це праця над тим, щоб зєднати серед американців якнайбільше вирозуміння й попертя для справи визволення України. А як позискати собі американські симпатії, давав нам добру і розумну раду проф. Кларенс Менінґ у своїй промові, яку він виголосив на Листопадовій Академії в Ню Йорку, минулої неділі. Радив він, щоб кооперувати якнайтісніше з американськими гуманітарними і патріотичними інституціями, бо в такий спосіб викажемо свою льояльність супроти Америки не словами, але ділом, а з другої сторони, такою працею знайдемо також скорше у відповідних чинників послух та поміч для української справи.

Цю пораду проф. Кларенса Менінґа українське жіноцтво може і повинно якнайбільше використати. Бо якраз українське жіноцтво має найкращу нагоду і можність співпрацювати з такою гуманітарною інституцією, якою є Американський Червоний Хрест, помагаючи йому в тій великій і благородній акції, яку він завжди вів, а тепер, коли треба багато помагати в Европі, веде її в ще більших розмірах.

Саме недавно Управа Українського Золотого Хреста мала листа від Американського Червоного Хреста з Вашинґтону, в якому заряд Американського Червоного Хреста піддає думки, щоб усі відділи Українського Золотого Хреста ставали по своїх місцевостях в ряди членів та активних спомагачів акції Американського Червоного Хреста.

Досі виказали працю в цій ділянці тільки поодинокі відділи Українського Золотого Хреста. Тільки кілька відділів стали „Юнітс" Американського Червоного Хреста. Та цю працю треба тепер поширити та розвинути по всіх відділах.

Якраз ця справа буде одною з точок нарад піврічного зїзду відділів Українського Золотого Хреста, що відбудеться 8. грудня в Карпатія Галі в Ню Йорку, починаючи від 12. години в полудне. На тих зборах будуть також обговорені інші важні біжучі справи орґанізації. Буде прочитання статуту Українського Золотого Хреста, а також будуть виголошені реферати.

При цій нагоді подається до відома всім відділам Українського Золотого Хреста, що наша організація вибрала вже свій окремий чартер під назвою: **Ukrainian Gold Cross, Inc.** Отже заступлені на цих зборах відділи Українського Золотого Хреста зможуть вже дістати чертер для своїх відділів.

За Головну Управу Українського Золотого Хреста, Інк.:

Стефанія Галичин, голова.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Приготування до величавого концерту.

Ювилейний концерт в честь Митрополита Шептицького — з нагоди його 75-ліття — який маю відбутися в неділю, 29-го ц. м. у Town Hall, заповідається величаво. Головною атракцією концерту буде виступ Злучених Хорів українських католицьких парохій Ню Йорку та околиці під дириґентурою проф. д-ра Олександра Кошиця. Поверх 300 співаків виступить в Ню Йорку на естраді цеї славної концертової салі, де що вечора виступають найкращі артисти світа. Не сумніваємось, що під проводом великого майстра хорового мистецтва, проф. Кошиця, виступ хору „Сімки" стане одною з найбільших атракцій цьогорічного концертового сезону в Ню Йорку. А це тим паче, що як солістка концерту виступить наша співачка зірка — Марія Сокіл.

Проби Злучених Хорів та усі приготовлення до цього величавого концерту вже в повному ході. Концерт 29-го грудня ц. р. заповідається отже не тільки як величава маніфестація українського громадянства в честь та пошану старенького Князя Церкви, Митрополита Андрія Шептицького, але також як величава маніфестація української музики та пісні.

НЕҐР АПЕЛЮЄ ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Артур Мичел, одинокий неґр у федеральнім конґресі, звернувся до найвищого суду з апелем, щоб той піддержав його скаргу проти одної американської залізничої лінії в Арканзас, яка викинула його з вагону першої кляси, хоч він мав там не один, але аж два тикети. В стейті Арканзас ще існує велика расова ворожнеча до неґрів і вона не дозволяє неграм у щоденнім житті змішуватись з білими.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПИМО НА ВОЛІ.

Страшно впасти у кайдани,
Умірать в неволі,
А ще гірше — спати, спати
І спати на волі,
І заснути на вік віки,
І сліду не кинуть
Ніякого: однаково —
Чи жив, чи загинув..."

Т. ШЕВЧЕНКО.

Страшно воно подумати, щоб ми тут, на вільній землі Вашинґтона, де маємо волю й нагоду розвивати наше громадське життя, попадали в якусь безмежну зневіру й апатію. Коли в зневіру попадають наші брати під пятою наїзника, колись польського, чи тепер московського, то це ще можна зрозуміти. Але чим виправдати нашу бездільність тут, в Америці?

На тлі тої зневіри відрадним явищем є започаткований українським католицьким епископатом в Америці український каледж. Діло започатковане. Але, щоб воно могло розвиватись треба не лиш нашої моральної помочи, але також матеріяльної. Наша асторійська громада зо свойого боку виконує в тім напрямку свій обовязок: наш 5-тий відділ У. Н. С. на своїх зборах виасиґнував з каси на каледж $10. Вслід за ним пішло наше тутешне зорґанізоване в Українську Жіночу Громаду жіноцтво, й також дало $10. Урядницями в тій Жіночій Громаді є: пані Анастазія Періґ, предсідниця; пані Марія Сидор, касієрка; і пані Марія Врублевська, секретарка.

Треба зазначити, що на тім не закінчаться датки нашої асторійської громади на згадану ціль. За двома названими товариствами либонь підуть всі інші організації.

Михайло Беля.

З ДНЯ

FOREIGN "ISMS."

No, it's not a mistake. This time our column purposely appears in English. It's a sort of a joke we are playing on some of our friends, who, for reasons best known for themselves, translate this column into English and in the process commit "errors," which may lead somebody to think the column serves some other "ism" beside Americanism.

Today's column is an attempt to express in English the sentiments and beliefs we express in Ukrainian, and if anyone finds any foreign "ism" in it, then at least it will be nobody's fault except our own.

OUR "ISM".

Our main "sin" is that we wish our kinsmen in their native land the same, or at least a portion, of the social, political, economic and cultural blessings we enjoy here in America. We have here such liberty as we never dreamt of in the old country. We all wear such clothes, eat such food, live in such homes, drive such automobiles, in brief, enjoy such standard of living as in the old country only very wealthy could enjoy. And we'd be very happy if the same blessings, or nearly the same, could descend upon nearly unfortunate beings amongst them our very own mothers, fathers, brothers and sisters, that were felt behind in the old country.

By wishing them these blessings —do we propagate in America a foreign "ism"? Certainly not. What we are doing is — spreading the noble American principles to other countries.

WISHFUL THINKING.

Someone may remark: "Wishful thinking alone, no matter how noble it is, will not help your kinsmen." Exactly. We knew that. That's why we try to help our kinsmen also with deeds. We try to champion their cause here by focusing everybody's attention upon their sufferings under the oppresive foreign rule. We also collect funds for various activities directed to liberate them. Last, but not least, we help them from here to cultivate the principles that are vital to the setting up of organized society, or a national state. For the propagation of those principles, such as complete national unity and solidarity in time of emergency; idealism and readiness to sacrifice everything for others; patriotism that places one's nation above all else—is absolutely forbidden to our kinsmen in their own land. So these principles are propagated amongst them secretly, and we in America, enjoying a full share of the liberty prevailing here, are morally helping them by giving to it our approval.

OUR CONFLICT.

We do it with the conviction that it causes no harm to America. For we love and revere America. We don't want to hurt or to distroy it. On the contrary, we'd like at least a little bit of America to reach our old homes.

Realizing the misery and servitude of our brethren over there, we cannot still our conscience into inactivity. That would be inhuman and would contradict the old American tradition of helping those that need help.

This conscience is a sort of a handicap to us, for we are always on guard not to allow ourselves to compromise our humane feeling and compassion for brethren on one hand, and our love and loyalty to America on the other.

A LITTLE PATIENCE ASKED.

It is a ticklish problem and it often causes us embarassment and pain. It is not as easy as to go down to the eastern shores of America, take one last look across the ocean and tell the old country goodbye forever. For thereby we'd crush the better part of our soul, our conscience and fellow-feeling, and reject the old noble American tradition as well. Would that make us better Americans?

This matter can be fought out only by ourselves. All that we ask our fellow Americans is to have a little consideration for this spiritual conflict of ours. Time will solve it to the advantage of all.

М. Скоробогач в ролі „КНЯГИНІ", яка буде відіграна в Філядельфії, Па., дня 7-го грудня, а в Брукліні, Н. Й. 8. грудня, 1940. року.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

БОРОТЬБА З САБОТАЖАМИ.

Нюйорські асекураційні компанії перед вогнями і матеріяльними втратами постановили творити відділ дитективів та інжинірів, зложений з 400 найкращих людей в тих фахах, які мають з одного боку радити всім заобезпеченим в них компаніям як будувати фабрики, як розміщувати працю в середині і т. п., щоб забезпечитися від саботажевого вогню, а з другого боку будуть слідкувати за підозрілими людьми, які хотіли б по повнити якийсь саботаж. Цей відділ співпрацюватиме з державними охоронними чинниками.

„ЛАТИНСЬКИЙ БЛЬОК".

БІЛГОРОД. — Німеччина має бути вдоволена з італійської невдачі в Греції, бо заходило на таке, що за почином Італії створиться з Італії, Еспанії й Франції „латинський бльок" для противаги Німеччині. Таке говориться в дипльоматичних колах. Але, не зважаючи на те, панує переконання, що Німеччина готова таки вдарити на Грецію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Річний мітинг Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудеться в неділю, 8. грудня, в українській православній гали на Нупорт Евню, в год. 1:30 пополудні. Взивається всіх членів прийти бодай на річний мітинг і заплатити свої місячні вкладки. Також буде справоздання урядників і контрольної комісії. І буде вибір урядників на рік 1941. Проситься всіх членів за якнайбільшу участь. — За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Мітинг Бр. Св. Стефана, від. 221., відбудуться 8. грудня в церковній гали при вул. Оклей і Райс. На порядку нарад є важні справи, тому всі члени є обовязані явитися на збори. — Ф. Васильовський, предс.; Т. Шпікула, секр.; О. Дутчак, кас.

A DANCE FOR CHRISTMAS FUND

At a meeting of the First Ward Regular Democratic Organization held last evening at the Club Headquarters, plans were made for the Annual Entertainment and Dance which the Organization will sponsor on next Tuesday evening, December 10th, at St. Peter's Hall, York and Van Vorst Streets.

City Commissioner William J. McGovern, leader of the Ward, is general chairman of the committee in charge of arrangements. He is being assisted by a large committee.

An elaborate program of entertainment has been outlined. It will feature well-known radio, screen and stage artists. A popular dance orchestra has been engaged to play for dancing.

Each year a similar affair is held by the Ward Organization to raise funds to purchase Christmas baskets for the needy of the Ward. No family in need is overlooked.

The committee assisting Commissioner McGovern include:

Philip R. McGovern
Joseph Bartzak
William Lynch
Charles Specht
James Fay
William Welsh
Ralph Basile
Elmer Schemm
Henry Hunter
Stanley Kielbas
Frank Waltz
John Chunka
William Stevens
Hugh Driscoll
Mrs. Ellen Donelan
Mrs. Domanski
Mrs. Anna Silvers
Mrs. Helen Choisez
Miss Johanna Malone
Mrs. Carolyn Reid
Mrs. Sophia Mazalewski
Mrs. Alexandria Skoczypiec
Mrs. Bridget Cullen

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА В ШІКАГО.

Великий пасажирський літак рунув недалеко свого летунського майдану при Свісеро евні і 66 вул. в Шікаго в порожню парцелю, потягаючи за собою жертви в людях — шість мерлих і десять тяжко покалічених. Літак їхав з Ню Йорку. Був поганий сніжний день, з великим морозом. Падаючи літак мав на собі три цалі леду. Причини катастрофи покищо точно не устійнено. Серед мерлих знаходяться високі люди з промислового і фінансового світу. Капітан літака, Филип Скат, та перший офіцир Джордж Янг, згинули.

Мудра жінка будує дім, а нерозумна збудований зруйнує.

ТАРЗАН, ч. 171. Погрожуючий меч.

Тарзан завважив, що один зо сторожів на мурі біжить просто до Джейн, що висіла на пальцях.

Розігнавшись з цілої сили, він скочив вгору по мурі.

Одною рукою він схопив за крайочок муру, а другою зловив ногу сторожа.

Але сторож замахав з цілої сили своїм мечем, в надії стяти Тарзанові голову.